

Geachte voorzitters,

In deze brief adviseert de commissie voor de Rijksuitgaven u over de behandeling van de rijksbegroting 2023. De Kamer heeft het schema voor de behandeling van de verschillende begrotingshoofdstukken vastgesteld op 21 juni 2022. Dit schema treft u aan in de bijlage van deze brief.

Begrotingsbehandeling in de commissies

De commissie voor de Rijksuitgaven adviseert de vaste commissies besluiten te nemen over:

1. inbrengtermijnen voor feitelijke vragen;
2. het houden van een wetgevingsoverleg;
3. het aanwijzen van één of meer rapporteurs;
4. expliciete aandacht voor de Strategische Evaluatieagenda (SEA)

Aanbeveling 1: Inbrengtermijnen voor feitelijke vragen

De commissie voor de Rijksuitgaven adviseert de vaste commissies om feitelijke vragen te stellen over de afzonderlijke begrotingsstukken en de inbrengtermijnen zo vast te stellen dat de antwoorden beschikbaar zijn voor een eventueel wetgevingsoverleg.

Aanbeveling 2: Wetgevingsoverleg

De commissie voor de Rijksuitgaven doet de aanbeveling om een wetgevingsoverleg te houden. Daarvoor zijn twee vormen te onderscheiden:

- Wetgevingsoverleg in de vorm van een begrotingsonderzoek, waarbij de commissie gericht aandacht besteedt aan de opzet en kwaliteit van de begroting in termen van adequate doelen, prestatiegegevens, indicatoren en financiële instrumenten. Het is gebruikelijk dat commissies daarnaast ook enkele specifieke thema's die in de begroting aan de orde komen, agenderen voor het begrotingsonderzoek.
- Wetgevingsoverleg over een deel van de begroting. Ervaring leert dat het voor veel commissies wenselijk is om al dan niet in aanvulling op een begrotingsonderzoek een deel van de begroting of van het beleidsterrein in een afzonderlijk wetgevingsoverleg te behandelen. Deze variant wordt soms ook gekozen met het oog op verdeling van beleidsterreinen tussen bewindspersonen.

Aanbeveling 3: Inzet van rapporteurs

De commissie voor de Rijksuitgaven doet de aanbeveling om één of meer rapporteurs te benoemen die namens de commissie de kwaliteit van de begrotingsvoorstellen beoordelen. Deze werkwijze kan worden aanbevolen om onder meer de voorspelbaarheid te bevorderen.

Steeds meer commissies kiezen ervoor om zowel bij de begroting als het jaarverslag een (duo van) rapporteur(s) aan te wijzen, die namens de commissie de kwaliteit van de begrotingsvoorstellen beoordelen (bijvoorbeeld op informatiegehalte, inzichtelijkheid, concreetheid, de Strategische Evaluatieagenda, afrekenbaarheid). In het algemeen bestaat een duo rapporteurs uit één lid van een coalitiepartij en één lid van een oppositiepartij. De inzet van rapporteurs blijkt in de praktijk te leiden tot concretere toezeggingen over het verbeteren van de kwaliteit van de begroting. Rapporteurs kunnen een beroep doen op ondersteuning van de commissiestaf en gebruikmaken van de Handreiking controle begroting en verantwoording.

Een bijeenkomst van rapporteurs, waarbij ervaringen en aandachtspunten kunnen worden uitgewisseld, is voorzien op donderdag 29 september 12:00-13:00 uur.

Aanbeveling 4: expliciete aandacht voor Strategische Evaluatieagenda

Sinds twee jaar bevatten de ontwerpbegrotingen departementale Strategische Evaluatieagenda's (SEA's). Het doel daarvan is te komen tot betere en meer bruikbare inzichten in de maatschappelijke waarde van beleid op belangrijke thema's. Het idee achter de SEA is dat het meer aandacht besteedt aan leren, ex ante- en ex durante-evaluaties, en het opdoen van relevante en tijdige inzichten voor het verbeteren van beleid dan de traditionele cyclus van beleidsdoorlichtingen.

Naar aanleiding van de eerste ervaringen met de Strategische Evaluatie Agenda heeft zowel de commissie voor de Rijksuitgaven als de minister van Financiën de wens uitgesproken dat de vaste Kamercommissies hierover het gesprek aangaan met de betreffende bewindspersonen bij de begrotingsbehandeling.¹

Begrotingsbrieven Algemene Rekenkamer

Net als voorgaande jaren informeert de Algemene Rekenkamer de Kamer via brieven over aandachtspunten bij de verschillende begrotingshoofdstukken. Deze brieven worden gepubliceerd voor de betreffende begrotingsbehandeling. Het streven van de Algemene Rekenkamer is om deze brieven zodanig te schrijven dat zij desgewenst direct bruikbaar zijn voor Kamerleden. De commissie voor de Rijksuitgaven adviseert de commissies om de ontvangst van deze brieven af te wachten en na ontvangst, eventueel in overleg met de Algemene Rekenkamer, af te wegen of er behoefte is aan een technische briefing hierover.

Plenaire begrotingsbehandeling

De plenaire behandeling van iedere begroting vindt plaats in een debat. Veelal wordt dit gehouden in twee termijnen die bewust over twee vergaderdagen worden gespreid. De totale spreektijd die de fracties krijgen voor alle plenaire begrotingsbehandelingen is centraal via een verdeelsleutel vastgesteld (zie bijlage). De fracties kunnen vervolgens de hun toebedeelde spreektijd naar eigen inzicht verdelen over de verschillende begrotingsbehandelingen. De integrale plenaire afronding door stemmingen over alle begrotingen wordt voorzien op 6 december 2022.

Praktijkworkshops begrotingsbehandeling, inclusief amenderen rijksbegroting

De week voor Prinsjesdag kunnen Kamerleden en fractiemedewerkers deelnemen aan praktijkworkshops begrotingsbehandeling, inclusief amenderen rijksbegroting. Deze workshops worden verzorgd door medewerkers van de Dienst Analyse en Onderzoek (DAO) en de staf van de commissie voor de Rijksuitgaven. Voor dit jaar wordt de volgende bijeenkomst voorzien:

Begrotingen onder de loep. In deze workshop leer je hoe je een begroting leest, hoe je amendementen opstelt, en waar je daarbij op moet letten. Deelname is mogelijk op maandag 12 september 2022 (15:00-16:30 uur) en vrijdag 16 september 2022 (9:30-11:00 uur). Hiervoor ontvangt u nog een afzonderlijke uitnodiging.

Voor praktische vragen over de begrotingsbehandeling kunt u terecht bij de kenniscoördinator van uw commissie of de Dienst Analyse en Onderzoek.

Hoogachtend,

De voorzitter van de commissie voor de Rijksuitgaven,

¹ Zie ook de evaluatie van de eerste ervaringen met de Strategische Evaluatie Agenda (Kamerstuk [31 865, nr. 206](#)); de daarbij geformuleerde aandachtspunten door de commissie voor de Rijksuitgaven (Kamerstuk [2022D16374](#)) en de reactie van de minister van Financiën daarop (Kamerstuk [31 865, nr. 208](#)).

Sneller

De griffier van de commissie voor de Rijksuitgaven,
Lips

Bijlage 1: Schema behandeling rijksbegrotingshoofdstukken najaar 2022

De Kamer ontvangt de rijksbegroting 2023 op dinsdag 20 september 2022. Op 21 juni 2022 heeft de Kamer besloten tot het volgende schema voor de behandeling:

Begrotingsbehandelingen in het najaar van 2023:

- de week van 4 oktober: Algemene Financiële Beschouwingen;
- de week van 11 oktober: Algemene Zaken, de Koning en Binnenlandse Zaken;
- de week van 18 oktober: Koninkrijksrelaties en Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
- de week van 1 november: Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit;
- de week van 8 november: Buitenlandse Zaken;
- de week van 15 november: Justitie en Veiligheid en Defensie;
- de week van 22 november: Economische Zaken en Klimaat en Onderwijs Cultuur en Wetenschap;
- de week van 29 november: Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Infrastructuur en Waterstaat;
- 6 december: Stemmingen over alle begrotingen.

Daarbij gelden de volgende spreektijden voor de fracties:

Spreektijden fracties:

- VVD 352 minuten
- D66 272 minuten
- PVV 216 minuten
- CDA 192 minuten
- SP 152 minuten
- PvdA 152 minuten
- GL 144 minuten
- PvdD 128 minuten
- CU 120 minuten
- FVD 120 minuten
- JA21 104 minuten
- SGP 104 minuten
- DENK 104 minuten
- Volt 96 minuten
- Fractie Den Haan 88 minuten
- BBB 88 minuten
- BIJ1 88 minuten
- Groep Van Haga 52 minuten
- Omtzigt 44 minuten